

men Forfjellen bestaaer deri, at der i Norge er gjort ikke Ubetydeligt fra Statens Side for Jordbrugets Udvikling, medens der i Danmark saa godt som Intet er gjort, og det uagtet Jordbruget har for Danmark en ganske anden Betydning, end det har og nogenstunde vil faae for Norge. Dette er nu efter min Overbeviisning urigtigt, ja det er mere end urigtigt, det er en Stam, og det forekommer mig, at man maa glæde sig ved, at der endelig tænkes paa at gjøre Noget derfor. Nu siger man, ja, men det er urigtigt, at Staten opretter Skoler med practiske Formaal, det er Noget, som blot vedkommer de Private, og blot skal være privat Industrie. Ja, hvis der var Tale om at oprette en Skole, der skulde lære Herremændene at dyrke deres Herregaarde, eller lære Bønderne at dyrke deres Bøndergaarde, saa vilde jeg sige, at det var Noget, som ikke vedkom Staten; den kunde maaskee give et større eller mindre Bidrag dertil, men forøvrigt maatte det være Herremændenes eller Bøndernes egen Sag, at oprette en saadan Skole. Men den Skole, hvorom her er Tale, har visse 2 practiske Formaal, nemlig Uddannelsen af Veterinairer og Landinspecteurer; men det er 2 practiske Formaal, som umiddelbart angaae Staten, og derimod indvender man jo heller ikke Noget. Dens tredie Formaal er derimod ikke praktisk, men det er at udbrede Kundskaber, som ere til Nytte for Landbruget, og det, at udbrede Kundskaber, uden at uddanne til en bestemt Virksomhed, det er, efter min Overbeviisning, ligesom et Statsformaal. Denne Skole staaer ikke i andet Forhold til Landbruget, end den polytechniske Læreanstalt staaer til Fabrikerne; denne udbreder Kundskaber, som isærdeleshed ere nyttige for dem, der ville drive Fabrikflid, men den underviser ikke i enten at bygge Dampmassiner eller i at brygge *M*, eller i hvilken som helst anden Industriegreen.

Der er anført af en anden æret Rigsdagsmand, som jeg ikke troer er tilstede idag, men som ogsaa hører til Mindretallet, at denne Skoles Underviisning kun vilde komme Saa tilgode. — Det forekommer mig at være en ganske besynderlig Indvending; thi ingen Kundskab udgaaer paa een Gang til Alle. Derved,

at de Mænd, som udgaae fra denne Skole, sprede sig rundt omkring i Landet, kommer deres Kundskab ogsaa den øvrige Befolkning tilgode; den kommer denne tilgode derved, at man seer Udbyttet af disse Kundskaber, og forsaavidt man omkring i Landets forskellige Egne vil oprette mindre Landbrugsskoler, med umiddelbare praktiske Formaal, og udgaaende fra Private, saa skaffer en saadan Skole Lærere. Paa disse to Maader kom Landbohøjskolen den hele agerbrugende Befolkning tilgode, og det forekommer mig derfor, at det i høj Grad vilde være at miskjende sin egen Interesse, hvis Agerbrugerne her i Thinget vilde modsætte sig denne Lovs Fremme. Jeg troer, at Agerbruget er for Danmark en saa overordentlig vigtig Nærings- og Velstandskilde, at saa at sige vor hele Existents beroer paa dets Udvikling. Jeg troer, at Agerbruget hos os hidtil ikke har kunnet holde Skridt med Agerbruget i andre Lande, som ingenlunde ere bedre udrustede i Henseende til climatiske Forhold eller til Jordbundens Beskaffenhed end vort Land, og jeg seer ikke Grunden dertil i, at Befolkningen her savner aandelige Kræfter eller Lyst til at gaae frem; men kun deri, at den hidtil har manglet de fornødne Kundskaber, og derfor skal man glæde sig over, at vi nu faae et Sted, hvor disse Kundskaber kunne erhverves.

Gomard: Naar jeg ikke kan slutte mig til det af et Mindretal stillede Undringsforslag til § 1, da er det ikke, fordi jeg har Noget i og for sig at erindre mod den Tanke, som ligger i Undringsforslaget, men fordi det forekommer mig at være en indirecte Forkastelse af Lovforslaget. Jeg har ved de tidligere Afstemninger stemt for, at denne Lov maatte gaae videre, ikke fordi jeg i og for sig ansaae den for noget særdeles Godt, dertil manglede jeg den fornødne Sagkundskab, men fordi jeg troede, at det vilde være rigtigere, for mig selv idetmindste, og maaskee ogsaa for Andre, at den blev underkastet en saa udtømmende Drøftelse, som her kunde blive Leilighed til. Det er jo ganske vist, at, hvad der her maa veies mod hinanden, det er den store Udgift, der vil blive for Statskassen først ved Dprettelsen af denne